

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת ויקרא

תורת

שלום בית תלוי במעשיו של האדם

פרשת ויקרא (א) וַנִּפְשֵׁי כִּי־תִזְוָטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהָיָא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יִדְעֵ אַבְיָלֹא יִגְיֵד וְנִשְׂא עֹוֹנֹ:

מעשה שהיה עם רבי יצחק מוורקי:

מכאן התורה מרמזת לאדם שבגלל מעשיו גורם שאין שלום בית או נפגע מאחרים כאשר יבואר בהקדם מעשה המסופר על הרב הקדוש רבי יצחק מוורקי זצ"ל שבימי נעוריו סבל הרבה עגמת נפש מאשתו שציערה אותו מאד אך הוא סבל ושתק אולם כשראה אחר כך שגם למשרתים שלו יש צער ועיניו גדול ממנה לא היה יכול להחליט אם לסבול גם זאת ולא להתקוטט עמה או שמא אינו רשאי למחול ולשתוק על צערם של המשרתים, לבסוף החליט לנסוע לרבו הרב הקדוש רבי דוד מללוב ולשאלו על כך שמר רבי דוד את דבריו ואמר לו מה תאמר לי אמור לעצמך, לא הבין רבי יצחק את פירוש הדברים עד אשר מצא לאחר זמן בשם הבעל שם טוב שאם אדם פוגם בבחינת המעשה נגרם לו צער מבהמה ועבדים שלו, ואם פוגם בדיבורו יש לו צער מאשתו ושאר בני אדם שמצערם אותו בקללותיהם ובדבריהם, ואם פוגם במחשבה יש לו צער מבנים, ואם האדם זוכה ומתקן את אלה שלש הבחינות מחשבה דיבור ומעשה מתהפכים הכל לטובה ואז הבין את דברי רבו מללוב שהכל תלוי בו בעצמו. ואמר אחד הצדיקים שזהו שאמר הכתוב ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה שאם האדם חוטא אז הוא שומע קללות מאשתו ומשאר בני אדם.

חובת האדם להעביר על מידותיו:

ולכן כאשר קורא לאדם ריב ומדון ומגיע למצב של בזיונות עליו להאשים את עצמו ולקבל באהבה את אותן בזיונות ועי"ז מתקן ומכפר על מעשיו, וגם זאת רמוז בפסוק כאשרמעיר כאן בעל אלף המגן הנה אמרו רבותינו בתלמוד יומא כג כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו. וזהו שרמז כאן הכתוב ונפש כי תחטא מה תקנתו ושמעה קול אלה שמקללים ומבזים אותו והוא עד או ראה או ידע שברור לו הדבר שקיללו וביזו אותו אם לא יגיד אם לא ישיב למחרפו דברים קשים כגידין ובולם פיו בשעת מריבה אזי ונשא עוונו השם יתברך נושא לו וסולח עוונו. **ילקוט חמישאי.**

עזר כנגדו:

והנה דרשו חז"ל במסכת יבמות דף סג ע"א ואמר רבי אלעזר, מאי דכתיב אעשה לו עזר כנגדו? זכה עוזרתו, לא זכה כנגדו.

וכתב בספר דף על הדף יבמות דף סג ע"א שאל הרבי ר' בונם מפרשיסחא זצ"ל לכאורה דברי הכתוב סותרים (עזר וכנגדו). ודוחק לפרש כל תיבה בענין אחר, רישא בזכה סיפא בלא זכה. אלא באמת אין פירושו שאם לא זכה אינה לעזר. אלא אם זכה, העזר היא ע"י שעוזרתו. ואם לא זכה העזר הוא על ידי כנגדו - שמצערת אותו, כדאי' בעירובין (מא, ב) דמי שיש לו אשה רעה אינו רואה פני גיהנום. אבל 'ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו' (משלי טז) 'זה אשתו' כדרשת חז"ל (ב"ר ריש פ' נ"ד).

העושה רצון השי"ת גם אויביו ישלים עימו למונעו מכל צער:

ודרשו חז"ל בבראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה נ"ד- א [כא, כב] ויהי בעת ההיא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו, (משלי טז) ברצות ה' דרכי איש גם איביו ישלים אתו, רבי יוחנן אמר זו אשתו שנאמר (מיכה ז) אויבי איש אנשי ביתו, מעשה באשה שקבלה על בעלה לשלטון, והתיז את ראשו וי"א אף התיז את ראשה, רבי שמואל אמר זה הנחש, תנא ר' חלפתא אומר הנחש הזה להוט

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

אחר השום, ומעשה בנחש אחד שירד מן ההר לבית, ומצא קערה של שום ואכלה והקיא בתוכה, וראה נחש שבבית ולא הוה יכול לעמוד לו, כיון שיצא אותו הנחש יצא הנחש של בית ומילא אותה עפר, וכו' א"ר ברכיה אויביו גם אויביו, לרבות מזיקי ביתו, כגון יתושים ופרעושים זבובים.

והן הן דברי המאירי בהקדמתו:

כתב בהקדמה לבית הבחירה למאירי ז"ל והוא מאמר ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו כלומר לא די שלא יזיקוהו אבל שישבו כל הכחות ההם להפך טבעם ויהיו לו לעזר ואם יהיה ממזגם להיות כנגדו וזה אצלי גם כן ענין זכה עזר' לא זכה כנגדו והוא אצלי גם כן ענין הסרת לב האבן ונתינת לב בשר במקומו עכ"ל.

כיצד ידעה השונמית שאילשע איש קדוש:

וכתב עפ"י"ז בשו"ת הרב"ז חלק ג (חושן משפט) סימן ז ס"ק (ד) ולדעתי נראה הפירוש ש"לא ראתה זבוב על שלחנו". על-פי ה"מדרש רבה" (סדר וירא, פנ"ד - א') על הקרא: ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו. ואר"ב אויביו גם אויביו, לרבות מזיקי ביתו גם יתושים ופרעושים זבובים ע"ש. ומזה ידעה גם השונמית, דהוא קדוש ורצה ה' דרכו, דהרי גם הזבובים השלימו אתו.

ברכת האור שמח לחתן בחופתו:

כתוב בפרשת ויקרא פ"ה (יב) וְהִבִּיאָהּ אֶל-הַכֶּהֵן וְקִמֵץ הַכֶּהֵן מִמֶּנָּה וכו'. מסופר על הגאון רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק בעל אור שמח שהוזמן פעם לסדר קידושין אצל תלמידו שהיה ממשפחה מיוחסת של כהנים בני תורה רבי מאיר שמחה קיבל ברצון את הזמנת תלמידו ולאחר עריכת הקידושין בירך את החתן הנרגש במלים חמות ובין השאר אמר לו יהי רצון שיקויים בך הכתוב וקמץ הכהן ממנה.

תמהו הקרואים לשמע ברכה זו של הגאון הדגול והעלו סברות מסברות שונות אך לא עלה בידם לעמוד על פשר הברכה המיוחדת שהלה העניק לחתן בסופו של דבר פנו אל רבי מאיר שמחה בבקשה שיסביר להם כוונת הדברים שהשמיע לחתן אחרי החופה. נתחייך כנגדם רבי מאיר שמחה ואמר בנימה של עליצות במסכת ברכות דף ח מספרת הגמרא שבארץ ישראל נהגו לשאול אדם שנשא לו אשה מצא או מוצא כוונת שאלה זו היתה האם נתקיים בבעל הצעיר הכתוב במשלי יח כב מצא אשה מצא טוב או שנתקיים בו לא עלינו הכתוב בקהלת פ"ז- כו ומוצא אני מר ממות את האשה ועתה צאו וראו שההבדל הבולט בין מצא לבין מוצא הוא בניקוד האות מ"מ פעם היא בקמץ ופעם היא בחולם משום כך בירכתי את החתן הכהן שיקויים בו הכתוב וקמץ הכהן ממנה שיהא אצלו תמיד ימצא בקמץ ולא חלילה מוצא בחולם.

מוסר השכל:

למדנו מהאמור כי כל מה שקורא לאדם הן עם אשתו ובני ביתו וכן עם חבריו או מעבידיו או פועליו תמיד האדם צריך בתחילה לעשות חשבון הנפש עם עצמו במה חטא ונכשל, ולא לחפש מי אשם אשתו או אחרים אלא יאשים עצמו ויפשפש במעשיו, וכאשר יעשה תשובה יזכה שברצות השם דרכי איש גם אויביו ישלים עימו ששום אדם לא יצער ולא יזיק אותו אפילו הזבובים ויתושים.

בידידות ואהבה
מרדכי מלכא